

KIZGIN BOĞALARIN OYUNU

HUGH LOFTING

GENÇ HAYAT

Çevirenin Notu

Doktor Dolittle'ı ilk kez Afrika'ya çıktığı yolculukta tanıdık. O yolculuğa çıkmadan evvel kendisi de yeteneklerinden habersizdi. Huysuz kız kardeşiyle birlikte aynı evde yaşıyor ve hastalarını muayene etmeye çalışıyordu. Ama hayvanlara olan düşkünlüğü yüzünden insanlar evine pek uğramaz olmuştu. Birgün dostu Matthew'in verdiği bir fikir ve uzun zamandır onunla birlikte yaşayan akıllı papağanı Polinezya'nın desteğiyle hayvanların dilini öğrenmeye başladı. Sonra da dünyaca ünlü -tabii ünü, özellikle de hayvanlar arasında yayılıyordu- bir hayvan doktoru haline geldi.

Ne iyi kalpli, ne çalışkan, ne kadar da zeki, ne ton-ton bir doktordu John Dolittle. Kocaman hayvan ailesiyle birlikte mutlu mutlu yaşıyorlardı, ama birazcık para sorunları vardı. Gerçi Dolittle için paranın zerre kadar önemi yoktu, ama insana bedava yemek ver-

miyorlardı. Hâlâ da vermiyorlar... Neyse, lafı dolandırmayalım. Nerede kalmıştık? Afrika yolculuğu...

Afrika'ya da maymunlar arasındaki bir salgın hastalığı tedavi etmek için gitmişti zaten... Ne maceraydı ama! Şu iki başlı tuhaf yaratığı hatırlayanınız var mı? Evet, puşmi-pulyudan bahsediyorum. Soyunun tükenmiş olması ne kötü değil mi?

Sonra ne mi oldu? Herhalde hepiniz Tommy'den haberdarsınızdır. Tommy Stubbins. Hani şu Çamurlu'da yaşayan ve babası fakir bir ayakkabıcı olduğu için okula gidemeyen hayvan düşkünü, akıllı afacan var ya! Hah, tamam işte o! Bildiğiniz gibi, Doktor John Dolittle'ın Afrika'dan döndükten sonraki öyküsünü Tommy'nin ağzından dinlemeye başlamıştık. Neden mi? Canım, hatırlamıyor musunuz? Hani Tommy'i yaralı bir sincap bulmuştu da köydeki dostları-ki onlar, Doktor'un da yakın dostlarıydı- ona Doktor Dolittle'dan bahsetmişti. Hani, o da o sıralar yine bir yolculuğa çıkmış olan Doktor'un evinin kapısını her gün aşındırmıştı, belki gelmiştir diye. Evet, evet yavaş yavaş hatırlamaya başlıyorsunuz.

Gide gele, gide gele sonunda John Dolittle ve Tommy Stubbins tanışmışlar, hatta çok iyi dost olmuşlardı. Öyle ki Doktor, Stubbins'in kendisinin yardımcı olması fikrini bayağı beğenmiş ve ailesini de Tommy'e izin vermeleri için ikna etmişti. Tommy artık Doktor'un, kocaman bahçesi olan o muhteşem evin-

de yaşıyordu. Bir yandan okuma yazma öğreniyor, diğer yandan da Doktor'a işlerinde yardım ediyordu. Efendim? Polinezya mı? Doğru ya unutmuşum. Polinezya da ona hayvan dillerini öğretiyordu.

Tommy'nin en büyük hayali neydi, hatırlayan var mı? Dondurma mı? Eh, fena olmayabilirdi, ama o değil maalesef! Pilot olmak mı? Hayır, o benim tutkumdu. Pek tabii ki denize açılmak, dünyayı keşfetmek, daha önce hiç görmediği yerleri görmek... Bu rüyası gerçekleşmek üzereydi. Çünkü Doktor Dolittle, Adalı Mor Kuş Miranda'dan gelecek olan haberle ünlü doğa bilimcisi Uzun Ok'la tanışmaya gitmek istiyordu. Yolculuğa çıkmadan önce üçüncü bir kişi bulmak zorundaydılar. Miranda'nın getireceği haberi beklerken bu üçüncü kişiyi aramaya koyuldular. Tommy'nin aklına, köylerinde yaşayan Münzevi Luke geldi. Ne kadar gizemli bir hayatı vardı değil mi Luke'un? Bu arada neredeyse idam edilecekti de Doktor'un mahkeme günü onun imdadına yetişmesiyle birlikte kurtulmuştu. Üstüne üstlük yıllardır görmediği karısını da bulmuştu. Eh tabii, tam da bu yüzden Tommy ve Doktor'la birlikte sefere çıkamazdı. Kim olabilir, kim olabilir diye düşünürken sonunda Adalı Mor Kuş Miranda çıkageldi.

Biliyorum, biliyorum... Çıkageldi çıkagelmesine de pek hayırlı haberler getirmemişti maalesef. Uzun Ok'tan aylardır haber alınamıyordu, kimse de onu

görmemişti. Ne kuşlar, ne böcekler, ne balıklar... Nereye kaybolmuştu bu adam? Yer yarılmıştı da içine mi girmişti? Peki ya Stubbins'in yolculuk hayallerine ne olacaktı? Bunca soru arasında birinin cevabını biliyoruz, öyle değil mi?

En son bıraktığımızda Tommy bize Doktor'la birlikte Örümcek Maymunu Adaları'na yapacakları yolculuğun müjdesini vermişti. Örümcek Maymunu Adası... Atlaslara boşuna bakmayın, çünkü o ada yüzer gezer bir ada. İşin en tuhafı ne biliyor musunuz? Tabii ki biliyorsunuz... Olsun ben yine de söyleyeyim, yoksa içimde kalır. Bu ada, Uzun Ok'un, yani Doktor Dolittle'in tanışmak için can attığı doğa bilimcisinin görüldüğü en son yer.

Şimdi ne mi olacak? Ben biliyorum, ama söyleyemem... Neden mi? Çünkü Tommy'e söylemeyeceğime dair söz verdim. İnsan sözüne sadık kalmalı. Canım merak etmeyin, hikâyenin geri kalanını size kendisi anlatmak istediği için bana söz verdirdi.

Şimdi, tam bıraktığımız yerden, yani Örümcek Maymunu Adası'na çıkılacak yolculuk için yapılan hummalı hazırlıklardan devam ediyoruz. Tommy'nin size anlatacak çok şeyi var...

Yolculuğa çıkma kararı aldığımız gecenin sonrasındaki hafta yolculuk hazırlıklarına başladık.

Midyeci Adam Joe, Çulluk'u nehir kenarına indirerek oraya güzelce bağladı. Böylece yükleme işimiz kolaylaşmış oldu. Ve dolu dolu üç gün boyunca gerekli olan malzemeleri yepyeni güzel gemimize taşıyıp içine istifledik.

Geminin ne kadar çok kamarası olduğunu görünce oldukça şaşırdım. Dışarıdan pek belli etmiyordu, ama içi çok çok genişti. İçinde küçük kabinler, bir salon (ya da yemek odası diyebiliriz) ve bütün bu bölümlerin altında yer alan büyük bir ambar vardı ki orası da yiyecekler ile fazladan yelkenlerin ve diğer yedek eşyaların saklanması için kullanılıyordu.

Öyle sanıyorum ki Joe köydeki herkese yakınlar da gerçekleşecek olan deniz yolculuğumuzdan bah-

setmişti, aslında bundan eminim. Çünkü biz eşyaları gemiye yüklemek için nehir kenarına ne zaman insek orada hep bizi merakla izleyen bir grup insan oluyordu. Tabii ki haber er ya da geç eski dostumuz Matthew Mugg'un da kulağına ulaşmıştı.

“Meraktan öleceğim, Tommy!” dedi Matthew, ben gemiye un çuvallarını taşıırken. “Bu bir hayli donanımlı bir gemi. Bu seferinde Doktor nereye yelken açıyor olabilir acaba?”

“Örümcek Maymunu Adası'na gidiyoruz!” dedim gururla.

“Ve... Sen de Doktor'un yanına alacağı tek kişi mi olacaksın?”

“Şey... Yanımıza başka bir adam daha almaktan bahsediyordu aslında,” dedim; “ama hâlâ kararını vermiş değil.”

Matthew homurdandı; sonra gözlerini kısarak Çulluk'un zarif ve uzun gemi direklerine uzun uzun baktı.

“Biliyorsun Tommy,” dedi; “eğer şu romatizmalarım olmasaydı Doktor'a bu yolculukta eşlik etmek üzere bizzat kendim gelirdim. Yelken açmaya hazır bekleyen gemilerde, tuhaf bir şekilde beni çeken bir şeyler olmuştur hep. İçimi bir macera tutkusu ya da ne bileyim bilinmeyenlere yolculuk hissi kaplar ki sorma gitsin! Nedir o kutularda taşıdıkların bakayım?”

“Bu mu?” dedim. “Şeker pekmezi. Yüz kutu şeker pekmezi...”

“Ah, ah...” diye iç geçirerek üzgün bir ifadeyle arkasını döndü. “İşte şimdi, sizinle birlikte yolculuğa çıkabilmeyi her zamankinden daha fazla istiyorum... Ama romatizmalarım o kadar azdı ki ancak güçlükle...”

Matthew, rıhtım boyu bekleyen kalabalığa doğru ağır ağır ilerlerken hâlâ mırıldanıyordu, ama ben onu artık duyamıyordum. Saat öğleni vurduğunda kendimi çok önemli biri gibi yoğun hissederek yükleme işime geri döndüm. Ama birinin gelip beni işimden alıkoyması pek de uzun sürmedi. Bu münasebetsiz kişi boylu poslu, iri yapılı, kızıl sakallı ve iki kolu da dövmelele dolu olan kocaman bir adamdı. Elinin tersiyle ağzını sildikten sonra rıhtımdaki tahtalara bir iki kez vurdu ve:

“Velet, reis nerede?” diye sordu.

“REİS mi?! Kimi kastediyorsunuz?” diye sordum.

“Kaptanı tabii ki. Bu teknenin kaptanı nerede?” dedi Çulluk’u işaret ederek.

“Ah, Doktor’dan bahsediyorsunuz.” dedim. “Şey, kendisi şu an burada değil.”

Tam o anda, Doktor eli kolu not defterleri, kelebek ağıları, cam kutular ve doğa araştırmaları için gerekli olan diğer araçlarla dolu olarak çıkageldi. O kocaman adam kasketine saygıyla dokunarak Doktor’a doğru yürüdü.

“Günaydın, Doktor.” dedi. “Duydum ki çıkacağınız yolculukta yardıma ihtiyaç duyuyormuşsunuz. Benim adım Cani Ben, yetenekli ve tecrübeli bir denizciyim.”

“Sizi tanıdığımıza çok memnun oldum.” dedi Doktor. “Ama korkarım ki gemide daha fazla tayfaya ihtiyacım olmayacak.”

“Kulaklarıma inanamıyorum, Doktor!” dedi yetenekli ve tecrübeli denizci. “Herhalde engin denizlerdeki tehlikelerle yüzleşmeye yanınıza şu ufak tefek veletten başka kimse almayarak gitmeyeceksiniz. Üstelik de bunun gibi kocaman bir gemiyle!”

Doktor ona durumun tam da söylediği gibi olduğunu belirtti. Ama adam gitmemekte kararlıydı. Bir süre daha bizimle kaldı ve tartışmaya başladı. ‘Tayfa yetersizliğinden’ dolayı denizin dibini boylayan bir sürü gemiden bahsetti bize. Cebinden kendisinin yeterlilik kâğıdı olarak adlandırdığı bir kâğıdı -kâğıtta kendisinin ne kadar da iyi bir denizci olduğu yazıyordu- çıkartarak eğer hayatlarımızı önemsiyorsak onu da yanımıza almamızı istirham etti.

Ama Doktor bu konuda oldukça katıydı, kibar ama kararlı; en nihayetinde adam yanımızdan hazin bir şekilde yürüyerek ayrıldı. Bu arada da bizi tekrar görebileceğini hiç zannetmediğini söylemeyi de ihmal etmedi.

Bunun gibi birkaç kişi daha o sabah bizi bir hayli meşgul ettiler. Doktor, not defterlerini ambara yerleştirmek üzere henüz aşağı inmişti ki iskele tahtasında başka bir ziyaretçi beliriverdi. Bu seferki çok sıra dışı bir görünümü olan siyah bir adamdı. Üzerinde modaya oldukça uygun bir redingot vardı ve parlak kırmızı kravatı göz alıcıydı. Daha önce sadece sirklerde gördüğüm

zencilere hiç benzemiyordu. Başında ise etrafında gri bir bant olan hasır bir şapka vardı; ayrıca başının üzerinde kocaman, yeşil bir şemsiye tutuyordu. Her açıdan oldukça hoş görünüyordu, ayakları hariç. Ayakları çıplaktı; ne ayakkabı ne de çorap giyiyordu.

“Affedersiniz,” dedi, beni başını nezaketle eğerek selamlarken; “acaba bu gemi Doktor Dolittle’a mı ait?”

“Evet.” dedim. “Kendisiyle görüşmek mi istemiştiniz?”

“Evet, eğer mümkünse. Yani size zahmet vermeyeceksem...”

“Kimin geldiğini söyleyeyim?”

“Bumpo Kahbooboo, Neşe Krallığı’nın Prensi.”

Bir çırpıda ambara koştum ve Doktor’a haber verdim.

“Ne tesadüf!” diye bağırdı John Dolittle. “Eski dostum Bumpo! Pek güzel, pek güzel! Biliyorsun, Oxford’da okuyor. O kadar yolu aşarak beni görmeye gelmesi ne kadar da güzel bir davranış!” Bunun üzerine, sevinçli bir telaş içerisinde merdivenden çıkarak misafirini karşılamaya gitti.

Tuhaf görünüşlü siyahi adam, Doktor yanına gidip sıcak bir şekilde elini sıkınca keyifle dolup taşmış gibi görünüyordu.

“Kulağıma bazı haberler çalındı.” dedi. “Duyduğum kadarıyla bir deniz yolculuğuna çıkmak üzerey-

mişsiniz. Limandan ayrılmadan önce size yetişebilmek için bir hayli acele ettim. Sizi yakalayabildiğim için son derece heyecanlıyım.”

“Bizi neredeyse kaçırmak üzereydin.” dedi Doktor. “Durum şu ki yelken açabilmemiz için gerekli sayıda adam bulamadığımızdan bu kadar geciktik. Eğer ortada böyle bir sebep olmasaydı üç gün önce yola çıkmış olacaktık.”

“Geminizin hali hazırda kaç adama ihtiyacı var?” diye sordu Bumpo.

“Sadece bir kişiye ihtiyaç var.” dedi Doktor. “Ama doğru kişiyi bulmak o kadar güç ki...”

“Bana sanki kader ağlarını örüyormuş gibi geldi.” dedi Bumpo. “Bana ne dersiniz?”

“Muhteşem!” dedi Doktor. “Peki ama çalışmaların ne olacak? Üniversitedeki kariyerini kendi başının çaresine bakması için öylece bırakıp gidemezsin, farkındasındır herhalde.”

“Bir tatile ihtiyacım var.” dedi Bumpo. “Sizinle gelmemiş olsaydım bile bu dönemin sonunda şöyle üç aylık bir kaçamak yapmayı planlıyordum açıkçası. Bunun yanı sıra eğer size eşlik edersem gelişimimi ihmal etmiş olmayacağım. Neşe Krallığı'nı terk etmeden önce muhterem babam, yani kralımız, bana yolculuklara çıkmaktan çekinmememi söyledi. Siz harika çalışmaları olan bir bilim adamısınız. Sizin eşliğinizde dünyayı görmek yabana atılmayacak bir fırsattır. Hayır, hayır, hiç yabana atılmaz!”

“Oxford’daki hayat nasıl? Memnun musun?” diye sordu Doktor.

“Ah, fena değil, fena değil.” dedi Bumpo. “Matematik ve ayakkabılar dışındaki her şeyden gayet hoşnudum. Matematik beynimi, ayakkabılar da ayaklarımı acıtıyor. Bu sabah, üniversitenin dört duvarı arasından çıkar çıkmaz ayakkabılarımı bir duvarın dibine atıverdim ve matematiğe gelince, memnuniyetle söyleyebilirim ki çok çabuk unutuyorum. Neyse ki Cicero’yu seviyorum. Evet, sanırım Cicero ile bir sorunum yok. Bu arada, oğlunun önümüzdeki sene bizim okulun kürekçilik takımında yer alacağını söylediler. Neşeli bir çocuk...”

Doktor, bir süre Bumpo’nun kocaman çıplak ayaklarına düşünceli bir ifadeyle baktı.

“Pekâlâ,” dedi yavaşça; “söylediklerinde haklılık payı var. İnsan, okulun yanı sıra dünyadan da gelişimine katkıda bulunacak şeyler öğrenmeli. Ve tabii, gelmek istediğinden eminsen seninle birlikte olmanın zevk duyarız. Çünkü doğrusunu söylemek gerekirse sen ihtiyaç duyduğumuz adamın ta kendisisin!”

Bumpo'nun gelişinden iki gün sonra kalkış için gerekli olan her şey hazırды. Bu yolculuk için Jip, kendisini de yanına alması için Doktor'a o kadar çok yalvardı, o kadar çok yalvardı ki Doktor sonunda pes edip ona bizimle gelebileceğini söyledi. Polinezya ve Çii-Çii bizimle gelecek olan diğer iki hayvandı. Dab-Dab, ardımızda bıraktığımız eve ve hayvan ailemize göz kulak olmak üzere Çamurlu'da kaldı.

Pek tabii ki her zaman olduğu gibi, son ana kadar hep almayı ya da yapmayı unuttuğumuz bir şeyler geldi aklımıza. En nihayetinde evi kapatıp caddeye inen merdivenleri geride bıraktığımızda hepimizin eli kolu acayip paketlerle doluydu.

Yolu yarıladiğimizda Doktor aniden çaydanlığı mutfaktaki şömine ateşinin üzerinde unuttuğunu hatırladı. Neyse ki bahçemizde yuvası olan bir karga gör-

dük de Doktor ondan geri uçup bizim için Dab-Dab'a çaydanlığı söylemesini istedi.

Aşağıya vardığımızda nehir kenarında bizi uğurlamak için toplanan büyük bir kalabalıkla karşılaştık. İskele tahtasının hemen yanında annemle babam duruyor. Bir olay çıkartmamalarını ya da gözyaşlarına boğulmamalarını ya da benzeri bir şey olmamasını umuyordum. Ama olması gerektiği gibi, çok iyi davrandılar – yani ebeveynlere göre demek istiyorum. Annem ayaklarımı hep kuru tutmam gerektiğiyle ilgili bir şeyler söyleyip durdu; babamsa yüzünde eğreti de dursa sadece gülümsedi, sırtımı sıvazladı ve bana şans diledi. Vedalaşma faslı benim için hep korkunç derecede rahatsızlık verici olmuştur, dolayısıyla bu fasıl bitip de gemiye geçmemiz beni memnun etmişti.

Kalabalığın arasında Matthew Mugg'ı görememiş olmamız bizi birazcık şaşırtmıştı doğrusu. Onun orada olacağından o kadar emindik ki; üstelik Doktor evde bıraktığımız hayvanların yiyecekleri hakkında ona fazladan birkaç talimat vermeye niyetlenmişti.

Sonunda, kuvvetle çekiştirip durduktan sonra demir aldık ve bir sürü şamandıra ipini çözdük. Bunun üzerine nehir kıyısındaki insanlar neşeyle bağrışıp ellerindeki mendilleri sallarken Çulluk akıntının götürdüğü yere doğru nehirde nazikçe ilerlemeye koyuldu.

Böyle ilerlerken bir-iki gemiye tosladık ve nehirdeki keskin bir kıvrıma saplanıp çamurlu bir kıyıda birkaç dakika oyalanmak zorunda kaldık. Ama limanda-